

Karpervissen

Een kwestie van geduld, doorzettingsvermogen en investeren

Tekst: Eva de Vos

Fotografie: Hans van den Brink,
Mark Huizinga,
Sportvisserij Nederland
en Robert de Wilt

De Nederlandse wateren zijn bij uitstek geschikt voor het karpervissen. Velen noemen ons land zelfs al een beter karperland dan Frankrijk – lang het Mekka voor karpervissers – en dat zegt toch heel wat. Opvallend is dat de karper zich in nagenoeg al onze watertypen thuis voelt. In kleine poldersloten, kanalen, vijvers, maar ook de grootste meren en woest stromende rivieren als de Waal tref je deze vaak zwaarlijvige zoetwatervis aan.

Altijd uniek

De grote aantrekkingskracht die de karper – *Cyprinus carpio carpio* – heeft, komt voor een groot deel voort uit zijn kracht en formaat, maar ook de individuele herkenbaarheid speelt een rol. Het schubbenpatroon is hierbij over het algemeen bepalend. Zo treffen we in Nederland de schubkarper (meest algemeen voorkomend met 'normaal' schubbenpatroon), spiegelkarper (willekeurig verspreide en grote schubben met een spiegelachtige glans), naakt- of lederkarper (helemaal geen schubben) en de rijenkarper (een perfecte rij grote schubben over de zijlijn) aan.

Al deze vissen zijn voor de karpervisser makkelijk te onderscheiden, en door de meer ervaren visser ook te herkennen als het een eerder gevangen vis betreft. Dit maakt elke vangst van een karper weer uniek – de ene karper is duidelijk de andere niet. Doordat de karpervissers van iedere vis die ze vangen een foto maken, alvorens hem terug te zet-

Nederland telt circa 250.000 vissers die een voorliefde hebben voor de karper, de sterkste zoetwatervis van ons land. In dit deel van de serie 'Sportvissen in Nederland' tekent Eva de Vos een profielschets op van deze opmerkelijke groep. 'Deze vissers beschikken over een grote hoeveelheid geduld, bereidheid tot investeren en bovenal: doorzettingsvermogen.'

ten in het water, is het mogelijk duidelijke kenmerken waar te nemen. Dit fenomeen maakt dat sportvissers de karperstand op veel wateren heel nauwkeurig kunnen volgen. De vangstplaatsten, de conditie en het gewicht van de vis worden hierdoor op bijna wetenschappelijke wijze bijgehouden.

Geduld tijdens de jacht

De karpervisserij is grofweg op te delen in twee takken van sport: aan de ene kant is er de 'actieve penvisser' die al struinend met een dobber vist en aan de andere kant is er de 'statische' visser die op één stek blijft zitten en met zogenaamde zelfhaakstystemen vist. In dit

artikel behandelen we specifiek deze laatste groep aangezien deze veruit het grootste deel van de karpervissers vertegenwoordigd.

Was de karper in de jaren '70 en '80 een vis die werd achterna gezeten door zonderlingen met engelengeduld en gekookte aardappels als aas, sinds de introductie van de boilie is de groei van het aantal karpervissers niet te stuiten. De boilie, feitelijk niets anders dan een gekookt deegballetje, maakt het door zijn hardheid mogelijk om heel gericht op karper te vissen zonder al te veel last te hebben van bijvangst als brasem. Sinds begin jaren '90 is karpervissen in Nederland erg populair geworden. De

Uren en soms dagen wachten op een enkele vis is geen uitzondering.

kracht, het gewicht en de omvang van het dier spelen hierin een grote rol. Zo kan een karper wel veertig kilo wegen, al worden deze vissen natuurlijk veel minder gevangen dan vissen van meer bescheiden formaat.

Bijna wekelijks vinden er vernieuwingen plaats in de karpervisserij, maar wat altijd is gebleven is dat je vaak veel geduld moet hebben tijdens de jacht op karper. Uren en soms dagen wachten op een enkele

vis is geen uitzondering. Er zijn zelfs fanatici die meer dan duizend uur maken op hetzelfde water om precies die ene vis – een zogenaamde targetvis – te vangen.

De Engelse uitvinding van de boilie en het zelfhaakstelsel met bijhorende elektronische beetverklippers maken sessies van hele dagen en zelfs weken aan één stuk mogelijk.

Gedegen voorbereiding

Aan het vissen op karper gaat veel voorbereiding vooraf. De karpervisser gaat zelden zomaar ergens aan de waterkant zitten om op goed geluk zijn hengel uit te werpen. De karper is daar te gewiekst voor en een echte karpervisser te avontuurlijk. Een goede voorbereiding en plan van aanpak vergroten de kansen op

succes aanzienlijk. De karpervisser zal altijd proberen daar te vissen waar de karper zich vermoedelijk ophoudt. Met verfijnde onderlijnmontages en zeer smakelijk aas probeert de visser zijn toe-

Er zijn zelfs fanatici die meer dan duizend uur maken op hetzelfde water om precies die ene vis te vangen.

komstige vangst om de tuin te leiden. De karper die vaker gevangen is – en dat is beslist geen uitzondering – heeft op zijn beurt vaak best wel door dat er een sportvisser in het spel is. Dit fenomeen heet dressuur. Hierdoor benadert de vis een voerplek met de nodige omzichtigheid, waardoor de visser nog meer zijn best moet doen om de vis te verleiden.

Visvriendelijk

De term ‘visvriendelijk’ en ‘visveilig’ komen veelvuldig voor in het karpervar-jargon. Hiermee wordt bedoeld dat de karper geen last mag ondervinden van de vangst. Opmerkelijk is dat deze ethische normen – inmiddels vastgelegd in de richtlijnen van de Karper Studiegroep Nederland – stilzwijgend door de kar-

perscene zijn opgesteld. Belangrijke punten zijn dat je niet te dicht bij obstakels vist, de vis na lijnbreuk altijd het werpgewicht moet kunnen kwijtraken en dat je een gevangen vis altijd op een grote en

natte onthaakmat legt. Het terugzetten van karper is inmiddels zo'n usance dat deze regel niet eens is opgenomen in de richtlijn. Een karper meenemen doe je gewoon niet. Deze norm weerspiegelt zich fraai in de ontelbare foto's van

trotse vissers die hun vangst als een baby zo voorzichtig vasthouden en met alle egards weer terugzetten in het water.

Ook de term ‘milieuvriendelijk’ steekt meer en meer de kop op. Met name het onbedoeld verspelen van lood krijgt de laatste jaren veel aandacht. Er wordt druk gezocht naar alternatieven die als werpgewicht kunnen dienen en inmiddels is er een interessante reeks alternatieven op de markt gekomen. Het stenen werpgewicht is hiervan de populairste, maar ook gewichten van glas en ijzer zie je steeds vaker in de schappen van de hengelsportzaak liggen.

Zoals gezegd belandt de karper steevast op een mat, waarop hij wordt onthaakt:

Het poseren met een grote karper geeft een geweldige kick.

Jeugd en karpers

Sportvissen in het algemeen en karpervissen in het bijzonder is een steeds aantrekkelijker tak van sport aan het worden onder de Nederlandse jeugd. Jonge jongens zijn steeds meer aan de waterkant te vinden met een hengelset, maken zelf boilies en doen aan nachtvisserij. Vreemd is het niet: de karper is een grote, sterke en stoere vis, waarvoor je veel moeite moet doen hem te vangen. Volgens Onno Terlouw, hoofd Communicatie en Educatie van Sportvisserij Nederland, blijkt uit gegevens van TNS Nipo dat 30% van de vissende jeugd tussen de 15 en 18 jaar gericht op karper vist.

de onthaakmat. Deze mat heeft tegenwoordig vanwege de omvang en dikte steeds meer weg van een Hästens-bed. Deze matrassen zijn echter geen luxe: doordat de karper een zware vis is – ze

kunnen in Nederland zo'n dertig kilo en ruim een meter lang worden – beschadigt deze gemakkelijk als hij gewoon op de oever zou liggen. Op een natgemaakte mat gebeurt dat niet. Na het onthaken

en fotograferen wordt de karper weer netjes terug in het water gezet.

Gestelde eisen

Zoals hiervoor gemeld komt de karper

Schubkarper

Spiegelkarper

Rijekarper

Leder- of naaktkarper

Karpervissen is cultuur

Karpervissers delen niet alleen de liefde voor het vissen op karper, maar ook het beschermen van de vis. Zo worden de visstanden regelmatig gecontroleerd door Sportvisserij Nederland, worden de gevangen karpers in de paar minuten op het droge zeer goed behandeld en zetten karpervissers de vis met zorg terug in het water. Daarnaast steken karpervissers zich graag in camouflagekleding om de aandacht van de vis niet op zich te vestigen. Deze trend is vooral

ontstaan doordat veel vissers hun kleding bij legerdumps kopen. Inmiddels verkopen grote merken binnen de karpervisserij ook camouflagekleding. De karpervisser heeft een eigen taal, waarin veel woorden te vinden zijn die uit het Engels komen of daaruit zijn afgeleid, bijvoorbeeld het woord 'rig'. Het Nederlandse onderlijjn is te lang en niet stoer genoeg. Daarbij komt ook dat Engeland wat betreft karpervissen koploper is, waardoor

de meeste woorden uit het karpervis-sersjargon in dat land zijn ontstaan. Karpers komen inmiddels bijna wereldwijd voor. In Noord-Amerika en Australië worden de dieren zelfs als een plaag gezien. Daar geldt het catch and release systeem niet onder alle vissers, en kun je de vis zelfs terugvinden op de menukaart van sommige restaurants. Overigens stond de karper vroeger ook bij ons op tafel (zie het artikel Vergeefs vissen naar karper van Bob Beerenhout).

in nagenoeg alle watertypen voor. Dit komt mede door de hoge tolerantie die karper heeft als het om zijn habitat gaat. In kleine, ondiepe en troeble watersystemen kan deze vis zich in grote dichtheden handhaven, waarbij het gemiddelde formaat laag blijft. Kijk je naar uitgestrekte merengebieden, dan tref je er ook karper aan. Al is de bezetting dan veel lager en schiet het gemiddelde formaat flink omhoog.

Discussiepunt onder waterbeheerders is of karpers per definitie voor troebel water zorgen. Het is een feit dat een grote karperformatie kleine en heldere wateren troebel kan maken. Dit komt door de manier waarop deze vis aast: hij woelt met zijn uitstulpbare bek de bodem om, op zoek naar kreeftachtigen, waterinsecten en planten. Hierdoor worden met name fosfaten in de bodem weer teruggevoerd naar de waterkolom, ontstaan er algen en kan helder water troebel worden.

Het tegenovergestelde is minstens zo vaak waar: wateren met een flink karperbestand kunnen net zo helder zijn als wateren zonder bodemazende vissen en karperarme wateren zijn niet zelden juist weer troebel. Een direct oorzakelijk verband tussen karper en troebel water is dus veel minder sterk dan in eerste instantie lijkt.

Economische betekenis

Exacte gegevens over de economische betekenis van de karpervisserij in Nederland zijn er niet. Wel staat vast dat zij een onevenredig groot aandeel hebben in de 700 miljoen euro die jaarlijks in de gehele hengelsport wordt omgezet. Deze hobby mag op zijn zachtst gezegd 'best wat kosten'. Een karperuitrusting – we hebben het dan over twee hengels, twee molens, twee elektronische beetmelders, een luxe tent, karperstoel en stretcher, groot schepnet en niet zelden een radiografisch bestuurbare voerboot – kost al snel drie tot vierduizend euro. Volgens Onno Terlouw, hoofd afdeling Communicatie en Educatie van Sportvisserij Nederland, geven karpervissers jaarlijks per persoon circa 1400 euro uit. Dat is bijna drie keer zoveel als de gemiddelde sportvisser. V

Bekende karpervisser: Mark Huizinga

Onder de 250.000 karpervissers vinden we opmerkelijk veel bekende Nederlanders. Dries Roelvink mag graag een lijntje uitgooien, net als Richard Krajicek. Ook Olympisch judokampioen Mark Huizinga heeft een grote voorliefde voor de karper.

Waar is jouw passie voor deze tak van hengelsport geboren?

"Als kind nam mijn vader me mee naar de waterkant. Dat begon met vissen op voortjes met een bamboehengel. Spannend! Toen dat lukte, kreeg ik van mijn oom een heuse werphengel. Met als aas een stuk aardappel kon ik nu op karper gaan vissen. De eerste avond was het raak: een knoeperd van 60 centimeter! Wat een vis, wat een kracht! Sindsdien zat ik hele vakanties aan de waterkant, gefascineerd door de onderwaterwereld vlakbij huis. In sloten en vaarten bleek een enorme veelzijdigheid aan vis rond te zwemmen. Dagenlang stroopte ik de oevers af om contact te krijgen met die bijzondere wereld."

Wat is er zo bijzonder aan het karpereen?

"Ik vind het na al die jaren nog steeds heerlijk om aan het water te zitten. Liefst in de natuur, met de wind door je haar en vis in mijn net. Mijn voorkeur voor karper is altijd gebleven, het is de sterkste zoetwatervis van ons land. De aanpak en mijn vangsten zijn ondertussen groter geworden. Ik ga nu ook 's nachts vissen en beproef mijn geluk tijdens buitenlandse vistrips. Maar de beleving is nog steeds hetzelfde. Ontspannen de natuur in trekken met een toch altijd aanwezige spanning: gaat het vandaag lukken om weer zo'n krachtpatser te vangen?"

Wat vormt het hoogtepunt tijdens een vistrip?

"De adrenaline bij een plotselinge aanbeet na soms lang wachten, de spanning van het gevecht met de vis, de kick van het poseren met een zware karper en de voldoening als hij daarna weer rustig wegzwemt, terug die geheimzinnige onderwaterwereld in. Vissen is genieten!"

Mark Huizinga met een kapitale schubkarper.

